

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ภาษาไทยเป็นสมบัติอันล้ำค่าที่แสดงความเป็นไทย ภาษาไทยทั้งภาษาพูดและภาษาเขียนเป็นเอกลักษณ์ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของชาติที่ใช้ในการสื่อสารทำให้ดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การเรียนการสอนภาษาไทยมุ่งให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา ในด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนตามควรแก่วัย ตลอดจนการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง เห็นคุณค่าของภาษาสามารถใช้เป็นเครื่องมือ สื่อความคิด ความเข้าใจรักการอ่าน แสวงหาความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ตลอดจนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติ โขคดีที่คนไทยมีภาษาไทย และตัวอักษรไทยเป็นของตนเองมาตั้งแต่โบราณกาล ซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าที่บรรพบุรุษได้สร้างสมมาตั้งแต่อดีต คนไทยเป็นเจ้าของภาษาควรภูมิใจที่ชาติไทยใช้ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติมา 700 กว่าปีแล้ว คนไทยควรตระหนักในหน้าที่ของตนเองโดยช่วยกันทำนุบำรุง ส่งเสริม อนุรักษ์ และรักษาภาษาไทยให้สืบทอดคงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ได้ให้พระบรมราโชวาทในวันภาษาไทยแห่งชาติ วันที่ 29 เดือน กรกฎาคม พ.ศ. 2547 ไว้ว่า

ชาติไทยเรามีภาษาของเราใช้เอง

เป็นสิ่งอันประเสริฐอยู่แล้ว

เป็นมรดกอันมีค่าตกทอดมาถึงเรา

ทุกคนจึงมีหน้าที่รักษาไว้

ความสำคัญของภาษาไทยดังกล่าว กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้กำหนดหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ให้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยเป็นสาระการเรียนรู้ที่สถานศึกษาต้องใช้เป็นหลักในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนำไปใช้ในการดำรง ชีวิตและการสื่อสาร โดยกำหนดให้ผู้เรียนทุกช่วงชั้น ได้เรียนตามมาตรฐานและสาระการเรียนรู้ 5 สาระคือ สาระที่ 1 การอ่าน : เพื่อใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิดไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาและสร้างวิสัยทัศน์ในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

สาระที่ 2 การเขียน : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ช่อกความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ สาระที่ 3 การฟัง การดู และการพูด : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณ และสร้างสรรค์ สาระที่ 4 หลักการใช้ภาษา : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษาและพลังของภาษา ภูมิปัญญาทางภาษา และรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของชาติ สามารถใช้ภาษาแสวงหาความรู้ เสริมสร้างลักษณะนิสัยบุคลิกภาพและความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรม อาชีพ สังคม และชีวิตประจำวัน สาระที่ 5 วรรณคดีและวรรณกรรม : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิจารณ์วรรณคดีและวรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง ดังนั้นหลักสูตรในระดับประถมศึกษาได้กำหนดวิชาภาษาไทยเป็นกลุ่มสาระการเรียนรู้ได้กำหนดจุดประสงค์ของหลักสูตรเพื่อปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะ คือ มีทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยมีความรู้ความเข้าใจ หลักเกณฑ์พื้นฐานของการเรียนภาษาไทย สามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสาร ทั้งการรับ (การอ่านและการฟัง) การถ่ายทอด (การพูดและการเขียน) และการเรียนรู้ เสริมสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน การสร้างความเป็นเอกภาพของชาติและความจงรักภักดี เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง ชุมชน สังคม และประเทศชาติ (กรมวิชาการ, 2545 : 6-17)

ปัจจุบันการสอนภาษาไทยยังเป็นปัญหาสำคัญปัญหาหนึ่งเพราะคนไทยส่วนใหญ่มีปัญหาในด้านการอ่านและการเขียน ไม่ว่าจะเป็นการสะกดคำ การเว้นวรรคตอน หรือการใช้ภาษาไม่เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเขียนสรุปความไม่เป็นอ่านหรือฟัง จับใจความไม่ได้ ล้วนแต่ขาดทักษะในการอ่านและการเขียนทั้งสิ้น จึงทำให้การสื่อสารไม่สัมฤทธิ์ผลตามจุดมุ่งหมาย (พริ้มเพราวดี หันตรา, 2545 : 79) ซึ่ง ดวงใจ ไทยอุบล (2549 : 1) ได้กล่าวไว้ว่า ทั้งนี้เพราะความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทำให้การติดต่อสื่อสารได้รับความสะดวกรวดเร็วขึ้น ซึ่งมีผลให้ภาษาเขียนเปลี่ยนไปจากเดิม มักพบว่ามีการใช้ภาษาผิดพลาดและบกพร่องอยู่เสมอ โดยเฉพาะในเรื่องการใช้คำ การใช้สำนวนภาษาไม่เหมาะสม การใช้คำไม่ถูกกาลเทศะ การเขียนตัวสะกดการันต์ การวางรูปวรรณยุกต์ผิดที่ การใช้ประโยคไม่เหมาะสม รวมทั้งลำดับความ ลำดับประโยค เราจึงควรให้ความสนใจและพัฒนาการเขียนให้มากขึ้น โดยเฉพาะปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

นอกจากข้อมูลปัญหาเกี่ยวกับทักษะการเขียนภาษาไทยดังกล่าวมาแล้วจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 2 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มหาสารคาม เขต 1 ปรากฏว่าคะแนนเฉลี่ยวิชาภาษาไทยในปีการศึกษา 2549 และ 2550 ต่ำกว่ามาตรฐานที่เขตพื้นที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 80 นั่นคือ ในปีการศึกษา 2549 ผลการสอบประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 46.39 และปีการศึกษา 2550 ผลการสอบประเมินคุณภาพระดับท้องถิ่น ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 56.67 ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการจัดการเรียนการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยในโรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม เนื่องจากพบว่า นักเรียนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีปัญหาในเรื่องการเขียนสะกดคำยากในระดับมาก โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นชั้นเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน ปัญหาที่พบมากในการจัดการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย คือ ทักษะการเขียนสะกดคำยาก และได้สรุปว่าปัญหานี้เกิดจากนักเรียนไม่มีสมาธิ ไม่สนใจ เขียนพยัญชนะ สระ และเขียนคำไม่ได้

ดังนั้นในปีการศึกษา 2551 ผู้วิจัยจึงทำการสำรวจสภาพปัญหาเบื้องต้นของนักเรียนโรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงพบว่านักเรียนทั้งหมด 21 คน จากการทดสอบการเขียนสะกดคำยากในชั้นเรียนและการเขียนตามคำบอกจะผ่านเกณฑ์ไม่เกิน 10 คน สาเหตุเพราะใช้พยัญชนะผิด ตัวสะกดผิด ไม่เข้าใจความหมายของคำ ใช้ตัวการ์ตูนผิด ไม่ทราบความหมายของคำศัพท์เดิม เขียนผิดเพราะคำพ้องเสียง เขียนผิดเพราะพูดผิด ซึ่งเกิดจากการอ่านออกเสียงไม่ถูกต้องด้วยสาเหตุหลายประการ เช่น ออกเสียงยาวเป็นเสียงสั้น ออกเสียง ร ล ไม่ถูกต้อง ดังนั้นการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องจึงเป็นข้อบ่งชี้ถึงการใช้ภาษาไทยอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งควรได้รับเอาใจใส่ ให้ความสำคัญตั้งแต่เริ่มเรียนในระดับประถมศึกษาตอนต้นเพื่อให้ นักเรียนได้รู้และใช้คำพื้นฐานในชีวิตประจำวันได้อย่างกว้างขวาง เพราะคำพื้นฐานเป็นคำที่นักเรียนมีความถนัดในการพูดสูงน่าจะช่วยให้ นักเรียนเขียนและคิดคำใหม่ได้เร็วขึ้น

จากสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นผู้วิจัยจึงศึกษาและวิเคราะห์แนวทางในการแก้ปัญหา นี้ โดยการพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทยให้มีประสิทธิภาพ แนวทางหนึ่งซึ่งผู้วิจัย คิดว่าน่าจะช่วยขจัดปัญหาดังกล่าวได้คือ การใช้แบบฝึกทักษะประกอบการเรียน เพราะแบบฝึกทักษะเป็นสื่อการเรียนรู้ประเภทหนึ่งช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะและเขียนสะกดคำยากได้ถูกต้องแม่นยำและเกิดความชำนาญ ผู้วิจัยจึงได้เลือกสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ขึ้น โดยสร้างแบบฝึกทักษะจำนวน 10 ชุด ประกอบด้วยคำชี้แจง กิจกรรมในการฝึกปฏิบัติ จำนวน 5 กิจกรรม ในแต่ละชุดเรียงลำดับ จากง่ายไปหายาก โดยใช้รูปแบบวิจัยเชิงแบบแผนกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design)

ซึ่งเป็นการแก้ไขข้อบกพร่องในการเขียนสะกดคำของนักเรียนตั้งแต่เริ่มต้น ครูผู้สอนจำเป็นต้องปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนจากเดิมที่ครูผู้สอนเป็นศูนย์กลางมาเป็นกระบวนการเรียนที่ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้ผู้เรียนเรียนรู้อย่างมีความสุขจากการคิดวิเคราะห์ วางแผน และปฏิรูปด้วยตนเอง ตลอดจนการเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการถ่ายทอด และแลกเปลี่ยนความรู้ วัฒนธรรม อารมณ์ และสังคมร่วมกัน ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่หลากหลาย และมีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์
2. เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2
3. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการเขียนสะกดคำก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก
4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านหนองโน อีดำ ที่มีต่อการใช้แบบฝึกทักษะเรื่องการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. ดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สูงกว่าเกณฑ์ 0.5
3. นักเรียนมีทักษะการเขียนสะกดคำยากหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 จำนวน 1 ห้องเรียน มีนักเรียนทั้งหมด 15 คนซึ่งเป็นกลุ่มนักเรียนที่ผู้วิจัยทำการสอน

2. ตัวแปรในการวิจัย

2.1 ตัวแปรต้น คือ เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก

2.2 ตัวแปรตาม คือ

2.2.1 ทักษะการเขียนสะกดคำยาก

2.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก

3. สารการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัย

สารการเรียนรู้ ที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ คำที่กรมวิชาการกำหนดไว้ในหนังสือ สารการเรียนรู้พื้นฐาน ชุดภาษาเพื่อชีวิต ภาษาพาที วรรณคดีล้านา กลุ่มสารการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งเป็นคำที่นักเรียนมีปัญหาเขียนผิดมาตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไป โดยแยกได้ดังนี้ คำที่สะกดตรงมาตรา คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา คำที่มี ห นำ และ อ นำ คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ คำที่มีตัวการ์นต์ คำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ คำ รร หัน และบัน และคำที่ใช้ ไอ ไอ อัย จำนวน 100 คำ

4. สถานที่ โรงเรียนบ้านหนองโนอีคำ ตำบลหนองโน อำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1

5. ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง คือ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โดยใช้เวลาใน ชั่วโมงเรียนปกติ ทั้งนี้ไม่รวมเวลาทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบฝึกทักษะการเขียนสะกด คำยาก กลุ่มสารการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ดังต่อไปนี้

การสอนไปสู่จุดหมายปลายทางที่กำหนด สอดคล้องกับสภาพปัญหาปัจจุบัน สภาพท้องถิ่น ความแตกต่างของผู้เรียนเลือกใช้กิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้ที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วยแผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน

5. ประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ หมายถึง คุณภาพของแบบฝึกทักษะการเขียน สะกดคำยาก ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นเพื่อฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยากได้ถูกต้องตาม พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 โดยแยกได้ 9 ประเภท ตามคำยากที่นักเรียน เขียนผิด คือคำที่สะกดตรงมาตรา คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา คำที่มี ห นำและ อ นำ คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์ คำที่มีตัวการันต์ คำควบกล้ำแท้ คำควบกล้ำไม่แท้ คำ รร (ร หัน)และบัน และคำที่ใช้ ไอ ไอ อัย รวมทั้งหมด 10 ชุด ๆ ละ 10 คำ จำนวน 100 คำ ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80 โดย

80 ตัวแรก คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ ซึ่งหมายถึงคุณภาพของกระบวนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะทำให้ผู้เรียนสามารถปฏิบัติกิจกรรมได้คะแนนเฉลี่ย ร้อยละ 80 ของนักเรียนทุกคน ที่ได้จากแบบฝึกทักษะที่ใช้ฝึกปฏิบัติแต่ละชุด จำนวน 10 ชุด

80 ตัวหลัง คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์หรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งหมายถึง คุณภาพของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษะการเขียนสะกดคำยากหลังเรียน ทำให้ผู้เรียนมีทักษะการเขียนสะกดคำได้ร้อยละ 80 ขึ้นไปของคะแนนเต็ม

6. ดัชนีประสิทธิผล (E.I.) หมายถึง ค่าแสดงความก้าวหน้าของผู้เรียนที่ได้จากการเรียนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำยากภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ซึ่งวัดได้จากการทำแบบทดสอบ วัดทักษะการเขียนสะกดคำยากที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยการเทียบคะแนนที่เพิ่มขึ้นจากคะแนน ทดสอบก่อนเรียนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบหลังเรียน โดยใช้สูตรของ กูดแมน เฟลตเชอร์และชไนเดอร์ คำนวณได้จากสูตร E.I. ของ เผชญ กิจระการ และสมนึก ภัททิยธนี (2545 : 31-33)

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก หรือทัศนคติของนักเรียน ที่มีต่อแบบฝึก ทักษะการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ได้จากแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 20 ข้อ ว่านักเรียนมีความรู้สึกหรือทัศนคติต่อ แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและสร้างชิ้นนั้นเป็นไปใน ทางบวกหรือทางลบ

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. เป็นการส่งเสริม กระตุ้นให้มีการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียนและสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยแบบฝึกทักษะ
3. เป็นการเพิ่มพูนสื่อ นวัตกรรมทางการศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ที่มีประสิทธิภาพ และช่วยแก้ปัญหาในการขาดแคลนสื่อ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY